

Afstandsonderwijs bleek passend onderwijs

“We willen iedere leerling passend onderwijs geven. Ten gevolge van COVID-19 moesten we echter terugvallen op afstandsonderwijs. Dat beperkte ons in onze mogelijkheden een optimale leeromgeving te bieden en iedere leerling optimaal te ondersteunen in zijn of haar leerproces. Daardoor hebben vele leerlingen achterstand opgelopen.” Ik weet niet of onderwijsjournalist Alyson Klein deze verhaallijn onderschrijft, maar ze zet er in elk geval een andere verhaallijn tegenover (Education Week 18/8/2021).¹

Zij rapporteert namelijk dat sommige leerlingen zijn opgebloeid dankzij het afstandsonderwijs. Ze leverden tijdens de lockdown betere leerprestaties, vergeleken met hun schoolse vorderingen vóórdat de pandemie toesloeg. De gemakkelijkste verklaring is dat de betrokken leerlingen niet alleen afstands- onderwijs van hun school, maar ook thuisonderwijs vanuit hun gezins- of familiesituatie hebben gekregen. Maar dan nog blijft de vraag waarom die combinatie van afstands- en thuisonderwijs zo succesvol is geweest. Allyson Klein heeft een aantal hypothesen verzameld.

- 1. Autistische leerlingen deden het tijdens de lockdown beter dankzij het feit dat ze meer individuele en minder groepsgewijze instructie kregen, dat hun taken beter gestructureerd waren en dat ze verschoond bleven van ongestructureerde sociale situaties (lunchpauzes, vrij werken in de klas).*
- 2. Meer in het algemeen bleek tijdens de lockdown dat sommige leerlingen het beter deden dankzij het feit dat de sociale interactie met klasgenoten een stuk was teruggeschoefd.*
- 3. Sommige leerlingen bleken het beter te doen dankzij het feit dat hun, vergeleken met de normale schoolsituatie, meer autonomie werd gegund: dat ze zelf hun tijd mochten indelen, en dat ze zelf mochten bepalen wanneer en hoelang ze geconcentreerd werkten, in welk tempo ze werkten, wanneer ze pauzeerden en op welke manier in welke volgorde ze hun taken uitvoerden.*
- 4. Sommige leerlingen deden het tijdens de lockdown beter dankzij het feit dat er meer gelegenheid voor individuele begeleiding door de leraar werd geschapen.*
- 5. Sommige leerlingen (vooral jongens) deden het tijdens de lockdown beter dankzij het feit dat het leerproces gestimuleerd werd door computer-assisted quizzes and games.*
- 6. Sommige leerlingen voelden zich tijdens de lockdown meer ontspannen als ze thuis aan hun school-taken werkten, vergeleken met de werksituatie op school.*

Dit Amerikaanse tijdschriftartikel verscheen op 18 augustus. Op diezelfde dag debatteerde de Tweede Kamer over het coronabeleid van de Nederlandse regering. De fractie van de ChristenUnie diende samen met PvdA en GroenLinks (onder nummer 25295-1407) een motie in:² nu het hoger onderwijs en het mbo weer zonder de afstandsrestricties van anderhalve meter open gaan, komen kwetsbare studenten voor wie die restricties essentieel zijn, in de kou te staan; dus we moeten ernaar streven dat zij ook na de zomervakantie, afstandsonderwijs kunnen blijven genieten. Deze motie, die unaniem werd aangenomen, opent het perspectief op drie categorieën leerlingen en studenten die het afstandsonderwijs in deze coronatijden vermoedelijk ten zeerste verwelkomd hebben:

- 7. Leerlingen en studenten die geen contactonderwijs konden volgen omdat ze (a) in quarantaine moesten of in verband met een coronabesmetting thuis moesten blijven, of omdat ze (b) in verband met onderliggende aandoeningen alle risico's op besmetting moesten vermijden, of omdat ze (c) als mantelzorgers van een kwetsbare patiënt-met-onderliggende-aandoeningen alle risico's op het doorgeven van het virus moesten vermijden.*
- 8. Leerlingen en studenten die door ziekte, zwangerschap of tijdelijke handicap verhinderd waren om contactonderwijs te volgen.*
- 9. Leerlingen en studenten die concurrerende verplichtingen hadden welke slechts met moeite te combineren zijn met rigide onderwijsroosters: de ouderlijke zorg voor kinderen; huishoudelijke en zorgtaken in het gezin; verplichtingen op het gebied van betaalde arbeid, ondernemerschap, vrijwilligerswerk, mantelzorg, sport- of muziekbeoefening, kerkelijk of verenigingsleven.*

Wes Holleman
weblog onderwijs 23-8-2021
<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <https://www.edweek.org/leadership/virtual-learning-was-better-for-some-kids-heres-what-teachers-learned-from-them/2021/08>

² <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z14394&did=2021D30707>